

Bilag 4 Forslag til økonomisk model og kriterier

Økonomisk model

Økonomiske konsekvenser ved eventuel etablering af nye miljøstationer vurderes i nærværende bilag på grundlag af erfaringer med etablering af tre forsøgsmiljøstationer på Nørrebro. Såfremt udvalget vælger, at det fremover skal være muligt at etablere nye miljøstationer i København, vil det øge takstniveauet. Forvaltningen anbefaler derfor, at der defineres et nyt gebyrområde knyttet til miljøstationer, fordi ydelsen er væsentlig anderledes, og fordi omkostningerne er højere end for beholdere i gården. Der er lovhjemmel til at indføre et sådant gebyr.

Etableringsomkostninger

Etablering af de tre miljøstationer, som blev etableret i det gennemførte forsøg, har samlet kostet 5,9 mio. kr.

Tikøbgade	3 nedgravede og 5 kuber	1,7 mio. kr.
Sjællandsgade 25	10 nedgravede	2,2 mio. kr.
Udbygade	5 nedgravede og 3 kuber	2,0 mio. kr.
Etableringsomkostninger 3 miljøstationer		5,9 mio.kr.

Nedgravede beholdere til restaffald udgør heraf 0,9 mio.kr.

Forsøget med etablering af miljøstationer viste sig at være mere kompakt end etablering af sorteringspunkter. Det store antal enheder betød flere omkostninger til projektering, rådgivning, koordinering, prøveboringer, flytning af forsyningsledninger i jord, samt ændring af belysning. Til gengæld var der stordrifts-besparelse i selve anlægs- og montage arbejdet.

Som følge af Ressource- og Affaldsplan 2024 blev der i perioden 2023-2025 etableret 358 sorteringspunkter, og der blev i den forbindelse indgået kontrakter med entreprenør m.fl., som også blev benyttet til etablering af miljøstationerne. Disse kontrakter og dermed stordriftsfordelene er udløbet, så det må forventes, at omkostninger til etablering af nye miljøstationer bliver større. Det vil også være nødvendigt, at forvaltningen afsætter ressourcer til projektledelse.

05-02-2026

Sagsnummer I F2
2025 - 22085

Dokumentnummer i F2
224246

Sagsnummer eDoc
2025-0337570

Klima og Byudvikling

Njalsgade 13
2300 København S

EAN-nummer
5798009809452

Samlede omkostninger til drift af tre miljøstationerne

Den årlige meromkostning for drift af miljøstationerne er 305.000 kr., svarende til en meromkostning på 75 % sammenholdt med omkostninger for drift af affaldsbeholdere i gårdene. Overordnet skyldes meromkostningerne, at nedgravede beholdere er dyrere at vedligeholde og vaske end de traditionelle beholdere på hjul. Der er endvidere omkostninger til lovpligtige årlige eftersyn af miljøstationerne. Meromkostningen er eksklusive udgifter til behandling af affaldet, da mængderne må antages at være uafhængig af affaldsløsningen.

Omkostninger til drift af miljøstation	714.000 kr.
Omkostninger til drift til affaldsbeholdere i gårdene	409.000 kr.
Meromkostning til drift af miljøstationerne	305.000 kr.

Forslag til fremtidigt gebyr

Kommunen har hjemmel til selv at fastsætte de nærmere rammer for en affaldsordning i form af miljøstationer, herunder hvem der skal have det administrative og økonomiske ansvar – på samme måde som det allerede er gjort i forhold til de privatejede central- og mobilsug, samt for privatejede nedgravede beholdere.

Besluttes det, at der skal etableres flere miljøstationer, indstilles det, at gebyrfinansieringen af miljøstationer opdeles i to dele: Det genanvendelige affald og restaffaldet.

Finansiering af det genanvendelige affald:

Alle københavnere kan anvende miljøstationerne til genanvendeligt affald. Omkostninger til etablering og drift af den del finansieres derfor af ordningsgebyret, som gælder for alle husholdninger på tværs af byen, og det er ikke afhængigt af volumen eller indsamlingsmetode.

Finansiering af restaffaldet:

Finansieringen af restaffaldet opdeles også i to dele: Et nyt løbende volumen-afhængigt gebyr, samt en engangsopkrævning til dækning af etableringsomkostningerne for restaffaldskapacitet.

Gebyret for private nedgravede løsninger kan ikke anvendes til at finansiere miljøstationer. Der skal i stedet vedtages et nyt hvile-i-sig-selv gebyr til restaffald i beholdere, der ejes af Københavns Kommune. Gebyret skal kollektivt dække restaffaldets andel af omkostningerne til drift af miljøstationerne.

I det konkrete eksempel med tre miljøstationer på Nørrebro betyder det, at etableringsudgifterne for restaffaldskapacitet på 0,9 mio. kr. skal fordeles og opkræves som en engangsopkrævning hos de deltagende ejendomme. Sorteringspunktets andel vil være 5,0 mio. kr. Opkrævningen vil dog kun ske for fremtidige miljøstationer.

De tre miljøstationer i forsøget har samlet 35.000 liter/uge til rådighed til restaffald. Det eksisterende gebyr for de privatejede nedgravede beholdere til restaffald er i 2026-niveau på 8 kr./liter/uge. Denne gebyrstørrelse giver en årlig underfinansiering af omkostningerne til restaffald på 35.000 kr., som skal indarbejdes i et nyt gebyr, hvis der skal etableres flere miljøstationer. Underskuddet skyldes, at der er ekstra udgifter til renhold, service, vedligehold og reparation af miljøstationer sammenlignet med private nedgravede løsninger.

Årlige omkostninger til tømning og drift af nedgravede beholdere til restaffald.	245.000 kr.
Behandling af 114,2 tons restaffald	70.000 kr.
Samlede årlige omkostninger til restaffald	315.000 kr.
Indtægt ved gebyr på 8 kr./liter/uge	280.000 kr.
Underfinansiering	35.000 kr.

På sigt kan det volumenafhængige gebyr stige efterhånden som de nedgravede containere kræver flere reparationer og eventuelt skal udskiftes.

Niveauet for et særskilt affaldsgebyr for miljøstationer, vil afhænge af omfanget af udbredelsen af miljøstationerne. Det vil derfor først være muligt at fastsætte et nyt gebyr, når der er klarhed over, hvor mange miljøstationer, der vil blive etableret, samt hvor mange ejendomme, der vil overgå til denne affaldsløsning. Et nyt særskilt gebyr vil kræve en politisk godkendelse, og vil tidligst kunne træde i kraft fra 2028.

Kriterier

Beboere i private ejendomme har i dag mulighed for at søge byggetilladelse til at placere nedgravede affaldsløsninger uden for egen matrikel på offentlig vej. Tilladelsen forudsætter en politisk godkendelse. Affalds- og driftstekniske krav er formuleret i den eksisterende vejledning "Nedgravede beholdere. Krav til etablering af nedgravede affaldsløsninger".

Hvis det besluttes, at der skal være mulighed for etablering af flere miljøstationer, foreslår forvaltningen, at den eksisterende vejledning også skal gælde for miljøstationer. Desuden skal vejledningen udbygges med de specifikke krav til miljøstationerne.

Eksisterende krav til nedgravede løsninger

Kravene vedrører bl.a. affaldstyper, gangafstande for beboerne, samt krav til placering, der sikrer tilkørsel og tømning. For eksempel er det et krav, at alle fraktioner skal placeres samme sted, og at gangafstand for beboere skal tilstræbes at være maksimalt 50 meter. Kravene udspringer af konkrete erfaringer vedrørende problemfri afhentning og tømning af affald samt borgeres villighed til at bevæge sig for at sortere.

Specifikke krav til miljøstationer

Miljøstationer skal etableres af Københavns Kommune, og disse skal altid bestå af nedgravede affaldsbeholdere, da de visuelt optager mindre plads i byrummet end for eksempel kuber. Nedgravede affaldsbeholdere kan samtidig tilbyde den nødvendige kapacitet til andre københavnere, da miljøstationens genanvendelige beholdere også fungerer som et sorteringspunkt, som er en del af den kommunale affaldsløsning. For at få en effektiv udnyttelse af det store volumen i nedgravede beholdere skal det tilstræbes, at der er knyttet mindst 160 boligenheder til en miljøstation. I forbindelse med sne og is skal ejendommene sikre, at der er sikker adgang for beboere og i forbindelse med tømning ved miljøstationerne, ligesom det også gælder for beholdere i gården og for de privatejede nedgravede løsninger.

Hidtidig praksis

Praksis har vist, at det er vanskeligt at fastlægge skarpe og entydige kriterier for private nedgravede løsninger. Kriterierne må nødvendigvis være vejledende. Det skyldes, at de lokale forhold har stor betydning for vægtningen mellem på den ene side et rimeligt ønske om en bedre affaldsløsning og på den anden side hensynet til bevarelse af byrummets udtryk. Det er bl.a. historiske bygninger, smalle gader og specielle afstandskrav til funktioner i byrummet.

Supplerende kriterier for at kunne ansøge

Den eksisterende affaldsløsning med beholdere i gården skal være utidssvarende og optage en forholdsvis stor andel af de private arealer. Utidssvarende løsning i gården kan fx være adgangsforhold med affaldslift eller adresser, hvor der ikke er plads til alle affaldstyper på egen matrikel. Det kan også være ejendomme, hvor der ofte er problemer med at gennemføre tømninger på grund af vanskelige tilkørselsforhold, og det alternativt er muligt at etablere nedgravede affaldsløsninger med gode tilkørselsforhold.

Tilladelse til miljøstation og privat nedgravet løsning på offentlig vej

Klima-, Miljø- og Teknikudvalget skal godkende nye affaldsløsninger på offentlig vej og nedlæggelse af p-pladser på baggrund af indstilling fra forvaltningen. Er der tale om en miljøstation skal udvalget samtidig godkende budget til etablering af miljøstation og merudgifter til drift af miljøstationen.